

ФОРМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Л.П. Сидорчук

Буковинська державна медична академія

FORMS AND METHODS OF EDUCATIONAL WORK IN FAMILY DOCTOR'S TRAINING

L.P. Sydorchuk

Bucovynian State Medical Academy

Враховуючи потреби сучасної медицини, спостерігається суттєва структурна перебудова системи медичної освіти. Впровадження нових стандартів освіти вимагає адекватних змін методології викладання більшості предметів, в тому числі й на кафедрах сімейної медицини. У статті висвітлюється досвід викладання сімейної медицини у Буковинській державній медичній академії, дана оцінка окремих дидактичних методик.

Significant structural reconstruction of medical education is observed due to requirements of the modern medicine. Inculcation of new educational standards demands adequate changes of methodology in teaching majority of the subjects including departments of family medicine. The article lightens tutorial experience in family medicine at the Bucovynian State Medical Academy, evaluates several didactical methods.

Вступ. Одним з найважливіших розділів Концепції розвитку охорони здоров'я населення України є підготовка спеціалістів за фахом "Загальна практика – сімейна медицина". Як було відмічено на I Українському з'їзді сімейних лікарів, суттєвих змін потребує сама система додипломної та післядипломної підготовки лікарів за фахом "Загальна практика – сімейна медицина" [1].

Зміни у системі підготовки медичних спеціалістів сімейної медицини вимагають впровадження у дидактичну практику сучасних форм і методів навчання, іноді нетрадиційних та неоднозначних, корінної перебудови навчального процесу та діяльності викладача [2]. Така система забезпечує формування знань, вмінь та навиків шляхом залучення лікарів-курсантів та лікарів-інтернів, які спеціалізуються за фахом "Загальна практика – сімейна медицина", до активної пізнавальної діяльності. Активність їх виявляється у самостійному пошуку засобів і методів вирішення поставленої проблеми [2]. Це дозволяє їм відійти від стереотипності, стандартності мислення, розвиває прагнення до поновлення та отримання нових знань.

Основна частина. Активні методи навчання використовуються на різних етапах: при первинному ово-

лодінні знаннями, при осмисленні та вдосконаленні знань, при формуванні навичок та вмінь. На першому етапі передбачаємо проблемну лекцію, навчальну дискусію, самостійну роботу з посібником, навчальною програмою, методичними розробками, довідковим матеріалом. Для осмислення знань, їх систематизації, формування вмінь, усвідомлення і запам'ятовування професійного алгоритму навичок використовуємо такі методи, як вирішення ситуаційних та клінічних задач, аналіз виробничих ситуацій, ділові ігри. Семінарські заняття проводяться на поліклінічних базах кафедри сімейної медицини, практичні – на базах клінічних лікарень, де проходить етап формування та закріплення професійних навичок та вмінь.

Постійне оновлення та поповнення знань стає однією з важливих сторін професійної діяльності медичних працівників взагалі, а сімейних лікарів особливо [3]. Для цього абсолютно необхідним є формування навичок самонавчання та самовдосконалення. Цих якостей набувають при організації самостійної роботи як елементу навчального процесу. Організуючи самостійну роботу, домагаємось, щоб вона відповідала принципам розвиваючого навчання. Тому питання, які ставлять лікарям-курсантам та лікарям-інтернам, покликани сприяти обмірковуванню отриманих знань, їх аналізу та самостійному узагальненню.

У навчальному процесі широко використовуємо ігрові ігри, які впроваджуються для тренування, розвитку творчого мислення, формування практичних вмінь.

Досвід роботи свідчить про те, що ігрові методи навчання, особливо під час післядипломної освіти, сприяють більш швидкому та якісному засвоєнню знань та вмінь і закріплюють професійні вміння за короткий проміжок часу, створюють певний емоційний фон, що дає змогу виховувати у майбутніх сімейних лікарів почуття професійного обов'язку та професійної відповідальності.

Особливо ефективним є, на нашу думку, проведення рольової гри при вивченні та опрацюванні тем, що стосуються надання першої доспеціалізованої невідкладної допомоги. Метою таких занять є відпрацювання техніко-тактичних навичок в роботі сімейного лікаря в критичній ситуації, яку неможливо продемонструвати на занятті.

Залежно від теми і мети заняття, характеру навчального матеріалу, конкретних дидактичних задач, які ставить перед собою викладач, обираються відповідні форми їх організації та проведення.

Складовою частиною лекційного заняття може

Література

1. Вороненко Ю.В. Стан та перспективи підготовки спеціалістів за фахом "Загальна практика – сімейна медицина" в Україні // Вибрані матеріали I-го з'їзду сімейних лікарів України 7-9 листопада 2001 р., м. Львів – Київ-Львів, 2001. – С.16-21.
2. Москаленко В.Ф. Концептуальні основи розвитку та впровадження сімейної медицини в Україні // Доповідь Міністра охорони здоров'я В.Ф. Москаленко на I з'їзді

стати навчальна дискусія, яка дозволяє викладачу висловити різні погляди на проблему, обговорити різні наукові позиції, лікарям-курсантам вибрати та обґрунтувати свою позицію, сформулювати нові поняття, висновки та правила.

Заняття у формі лекції-консультації проводяться, коли тема має суто практичний характер. Після короткого викладу основних питань теми лікарі-курсанти, інтерни ставлять викладачу запитання. Відповідям на них може відводитись до 50% навчального часу. У кінці заняття проводиться невелика дискусія – вільний обмін поглядами, який реалізує викладач.

Висновки. Активізація навчальної роботи дає можливість проводити майже всі теоретичні заняття лекційно-семінарським методом, урізноманітнити методіку проведення занять, збагатити досвід роботи викладачів. У свою чергу це сприяє підвищенню педагогічної майстерності, зацікавленості педагогів.

Усі форми організації навчальної роботи підпорядковуються основній меті – проведенню систематичної цілеспрямованої роботи щодо впровадження нових форм та методів навчання, які забезпечують якісну підготовку сімейних лікарів.

сімейних лікарів України 7-9 листопада 2001 р., м. Львів – Київ-Львів, 2001. – 31с.

3. Пономаренко В.М., Ціборовський О.М. Наукове обґрунтування реформування первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини // Матеріали з'їзду сімейних лікарів України 7-9 листопада 2001 р., м. Львів – Київ-Львів, 2001. – С. 14-16